

Eş Uygulama

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Pzt, 12/12/2011 - 20:32

Aslında bu başlığı “Mütekabiliyet” diye yazmak istiyordum ama belli bir yaş grubunun altındakilerin anlayamayabileceğini düşünerek vazgeçtim ve “Eski Türkçe” – “Yeni Türkçe” bilgime dayanarak aynı anlamı verebilecek bir deyim türetmeye çalıştım.

Latince tanımlaması “Comitas Gentium” olan “Mütekabiliyet”in politikadaki günümüz Türkçesindeki karşılığı da “Karşılıklılık”.

Daha eski zamanlarda mütekabiliyet yerine “Mukabele Bilmisil” de kullanılırdı ancak bu terim daha çok sosyal yaşamda tercih edilirdi. Osmanlı döneminde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında dış politikada “Mütekabiliyet”, yurt içindeki haksız uygulamalarla ise “Mukabele bilmisil” kullanılmaktaydı. (Hukukta hala daha bu kelimeler kullanılmakta.)

“Mütekabiliyet” günümüz Türkçesinde bazen “Paralel Yükümlülük” olarak da tanımlanıyor.

Daha çok yabancılar hukukunda kullanılan “Mütekabiliyet” kavramı, esas olarak bir kişinin yaşamını sürdürdüğü yabancı bir ülkede bir haktan yararlanabilmesi için, yaşadığı ülkenin vatandaşlarının da kendi ülkesinde aynı haklardan yararlanması uygulaması.

Ben günümüz Türkçesinde “Eş Uygulama” tanımlamasının “Karşılıklılık”tan daha yakın bir terim olduğu inancındayım.

Türkiye Cumhuriyeti, “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti” vatandaşlarına başka hiçbir ülkenin vatandaşlarına tanımadığı olanakları sağlar.

Bir KKTC vatandaşının Türkiye’de ev veya arsa satın alması izne tabi değildir. İsteddiği sayıda ve istediği yerde ev veya arsa satın alabilir. İzin almasına gerek yoktur.

Bir KKTC vatandaşı Türkiye’de istediği sahada, istediği kadar iş yeri açabilir. Belediye ve yerel esnaf odaları veya mesleki kuruluşlardan alınması zorunlu olan izinlerin dışında başka bir izne gereksinimi yoktur. Bizdeki gibi Çalışma Bakanlığının kapılarını aşındırıp, cezalar ödeyip, aşağılanıp-lütfen- izin verilmesine gereksinimi yoktur.

Bir KKTC vatandaşının Türkiye’de ikamet izni almasına da gerek yoktur. Her birkaç ayda bir yurt dışına çıkmak zorunluluğu ve cezası da yoktur. Yurt dışına çıkıp geri döndüğünde vize almak sıkıntısı da yoktur. Pasaportuna veya kimlik ile giriş yaptıysa doldurduğu forma kısıtlı ziyaret süresi içeren mühür de vurulmaz.

Çalışma izni ise hemen verilmektedir.

Ama aramızda bazı art niyetli kişiler var.

“Hep bana” diye düşünürler ve tüm menfaatlerin kendilerine sağlanmasını isterler.

Kafalarında “Mütekabiliyet” veya eşdeğeri olan “Karşılıklık”, “Comitas Gentium”, “Paralel Yükümlülük” veya da benim tanımladığım şekli ile “Eş Uygulama” kavramları yoktur.

Kendisi veya akrabası Türkiye’ye gidip, sorusuz ve koşulsuz ev almak, arsa almak, işyeri açmak, iyi bir şirkette çalışmak ve süresiz ikamet izni almak ister ama KKTC’ye gelip yerleşmek isteyen bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına bu hakkı tanımak istemez.

Onlara göre, KKTC’ye hiç kimse gelmemeli, yerleşmemeli, iş kurmamalı, ikamet etmemeli ve vatandaş olmamalı. Kendileri de çalışmadan devletten her ay sonu aylık almalı ve ödeme yükümlülüğünü de Türkiye Cumhuriyeti hiç aksatmadan yerine getirmeli.

2. Cumhurbaşkanı Sayın Talat’ın dün de vurguladığı gibi, KKTC’deki bazı sol çevreler Kıbrıslı Türk onurunu ve kimliğini, Rum yönetimini kabul ederek eritmeye ve yapılan her iyi çalışmayı kötülemeyi bir marifet sayıp başarı gibi göstermeye çalışmakta.

Yıllardır Rumların Kıbrıslı Türkleri adadan söküp atmak için yaptıklarını ve uyguladıkları soykırımı çabucak unutmuş olan bu kişiler, Türkiye’nin yıllardır Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ve vatandaşlarının ayakta durabilmesi koyduğu katkıları, gerçekleştirdiği alt yapıları, enerji üretim merkezini, iletişim sistemini, yolları, sağladığı güvenliği, 1974 Mutlu Barış Harekatından sonra nüfusumuzun büyük çoğunluğunun bir kerecik bile “Can Korkusu” yaşamadığını görmemezlikten gelip unutmuş benziyor.

Niye bize tanınan hakları biz de, başta AB olmak üzere dünyada bütün ülkelerin asırlardır uyguladığı “Mütekabiliyet” esasına göre bu hakları bize tanıyan devletin vatandaşlarına tanımıyoruz?

Nerede o “Mütekabiliyet” veya “Eş Uygulama”.

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (21/05/2024 - 23:29 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/es-uygulama>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <mailto:ataatun@politikadergisi.com>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>